

نقش متخصصان اطلاعات در اقتصاد دانش

مهارت‌ها، وضعیت ظاهری و مدلی برای پشتیبانی از تولید و ارتباط علمی

نویسندگان:

خاویر تارانگو
یوآن دی ماشین ماسترو ماتئو

مترجمان:

داریوش مطلبی
عذرا فائیزی سرخابی
لیلا محمدپور

ویراستار:
حسین مختاری معمار

تارانگو، خاویر، Tarango, Javier

نقش متخصصان اطلاعات در اقتصاد دانش:

مهارت‌ها، وضعیت ظاهری و مدلی برای پشتیبانی از تولید و ارتباط علمی

نویسندگان خاویر تارانگو، یوآن دی. ماشین، ماسترو ماتئو

مترجمان داریوش مطلبی، عذرا فائیزی سرخابی، لیلا محمدپور

ویراستار حسین مختاری معمار

تهران: نشر کتابدار، ۱۳۹۸

۱۶۶ ص. (مجموعه کتابدار: ۴۱۲)

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۴۱-۲۳۹-۳

موضوع: کتابخانه‌های علوم و تکنولوژی ۲. اقتصاد دانش‌بنیان

الف. ماچین-ماستروماتئو، خوان دی ب. مطلبی، داریوش، ۱۳۵۱-، مترجم

پ. فائیزی سرخابی، عذرا، ۱۳۴۶-، مترجم

ب. محمدپور، لیلا، ۱۳۶۳- مترجم

ردیف کنگره: Z ۶۷۵

رده دیویی: ۰۲۶۷۵

شماره کتابشناسی ملی: ۵۹۷۹۴۳۱

www.ketabdar.org

mohseni@ketabdar.org

نقش متخصصان اطلاعات در اقتصاد دانش:

مهارت‌ها، وضعیت ظاهری و مدلی برای پشتیبانی از تولید علمی و ارتباطات

نویسندگان: خاویر تارانگو، یوآن دی. ماشین ماستروماتئو

مترجمان: داریوش مطلبی، عذرا فائیزی سرخابی، لیلا محمدپور

ویراستار: حسین مختاری معمار

چاپ اول، ۱۳۹۸، مجموعه کتابدار، ۴۱۲

شمارگان: ۵۰۰ نسخه ۳۵۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۴۱-۲۳۹-۳

۶۶۴۱۵۵۶۴ و ۶۶۴۱۵۵۶۱

۰۹۱۲۱۸۸۳۵۸۱

فهرست مطالب

پیش‌گفتار مترجمان	۷
مقدمه	۹

فصل ۱

تولید علمی در اقتصاد دانش و تأثیر آن بر رقابت‌پذیری دانشگاه‌ها و مؤسسات پژوهشی	۱۳
۱-۱. مقدمه	۱۳
۲-۱. تأثیر دانش بر توسعه پژوهش و آموزش	۱۶
۳-۱. خلق، اقتباس، اشاعه و کاهش ارزش دانش علمی	۲۳
۴-۱. سرمایه فکری و اجتماعی: عناصر اساسی در اقتصاد دانش جهانی	۳۱

فصل ۲

مفهوم‌سازی بهره‌وری، تولید، اشاعه و ارتباط علمی	۴۳
۱-۲. مقدمه	۴۳
۲-۲. ارزش تولید علمی و نقش مؤسسه‌های دانشی	۴۶
۳-۲. مفاهیم کلیدی مرتبط با فرایندهای تولید دانش	۵۰
۱-۳-۲. بهره‌وری علمی	۵۱
۲-۳-۲. تولید علمی	۵۵
۳-۳-۲. تولیدات دانشگاهی	۵۹
۴-۳-۲. ارتباط علمی	۶۱
۵-۳-۲. اشاعه علمی	۶۴
۴-۲. محصولات ارتباط علمی	۶۷
۱-۴-۲. مجلات علمی و مقالات علمی	۶۸
۲-۴-۲. کتاب‌های علمی	۷۵
۳-۴-۲. فصل‌های کتاب	۷۶
۴-۴-۲. پایان‌نامه‌ها	۷۶
۵-۴-۲. پروانه‌های ثبت اختراع	۷۸
۶-۴-۲. سخنرانی‌های کنفرانس‌ها	۷۹
۷-۴-۲. پایگاه‌های اطلاعاتی علمی	۸۰
۸-۴-۲. سپردنگاه‌های سازمانی	۸۲
۵-۲. مشخصه‌ها و سطوح کیفی ارتباط علمی	۸۴

فصل ۳

چهره جدید متخصصان اطلاعات به‌عنوان مدیران تولید و ارتباط علمی: شناسایی صلاحیت‌ها	۹۷
۱-۳. مقدمه	۹۷
۲-۳. صلاحیت‌های علمی به‌منزله عوامل کلیدی برای ارتباط علمی	۱۰۱
۳-۳. مؤسسات دانشی و صلاحیت‌های علمی	۱۰۷

۱۱۰	۳-۴. شناسایی صلاحیت‌های تولید و ارتباط علمی
۱۱۲	۳-۴-۱. صلاحیت‌های اطلاعاتی
۱۱۳	۳-۴-۲. صلاحیت‌های زبان‌شناختی
۱۱۵	۳-۴-۳. صلاحیت‌های ارتباطی
۱۱۸	۳-۴-۴. صلاحیت‌های دیجیتال
۱۲۰	۳-۵. چهره جدید متخصصان اطلاعات به‌عنوان مدیر تولید و ارتباط علمی
۱۲۲	۳-۵-۱. ارزیابی علمی
۱۲۴	۳-۵-۲. فرایندهای پژوهشی و انواع آن
۱۲۴	۳-۵-۳. سبک علمی و شیوه‌نامه‌های نگارش
۱۲۵	۳-۵-۴. پایگاه‌ها و استراتژی‌های جست‌وجوی اطلاعات
۱۲۶	۳-۵-۵. قانون علمی

فصل ۴

۱۳۵	مدل دانشگاهی برای پشتیبانی از تولید و ارتباط علمی
۱۳۵	۴-۱. مقدمه
۱۳۷	۴-۲. اهداف و چشم‌انداز مدل پیشنهادی
۱۳۹	۴-۳. ساختارهای سازمانی پیشنهادی
۱۴۱	۴-۳-۱. همکاری متقابل
۱۴۲	۴-۳-۲. نظارت مستقیم
۱۴۳	۴-۳-۳. استانداردسازی فرایندهای کاری
۱۴۴	۴-۳-۴. استانداردسازی محصولات کار
۱۴۵	۴-۳-۵. استانداردسازی صلاحیت‌ها و دانش
۱۴۶	۴-۳-۶. توسعه پایدار یک مدل یکپارچه
۱۴۷	۴-۲. خدمات مدل پشتیبانی تولید و ارتباط علمی
۱۴۸	۴-۴-۱. تشخیص نیازهای اطلاعاتی
۱۵۱	۴-۴-۲. جست‌وجوی منابع اطلاعاتی
۱۵۲	۴-۴-۳. شناسایی منابع اطلاعاتی برای ارتباط و اشاعه علمی
۱۵۳	۴-۴-۴. ویرایش و آماده‌سازی دست‌نوشته‌ها برای انتشار
۱۵۵	۴-۴-۵. نسخه برداری، آماده‌سازی، پردازش و تحلیل داده
۱۵۵	۴-۴-۶. ترجمه اسناد علمی
۱۵۷	۴-۴-۷. مطالعات معیارهای سنجش اطلاعات
۱۵۸	۴-۴-۸. تجزیه و تحلیل رضایت کاربر
۱۵۹	۴-۴-۹. یکپارچگی و توسعه برنامه‌های آموزشی
۱۶۰	۴-۵. مزایای مورد انتظار
۱۶۵	نتیجه‌گیری

پیش‌گفتار مترجمان

دانش به عنوان کانون توسعه اقتصادی و پیشرفت اجتماعی همواره مورد توجه جوامع و نهادهای فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و سیاسی بوده و ارزش آن در گذر زمان بیشتر شده است؛ عصر حاضر را به همین دلیل، عصر دانایی یا اطلاعات نامیدند. به عبارت دیگر، دانش و اطلاعات را مهم‌ترین منشاء قدرت تلقی کرده‌اند.

سال‌های سال، اطلاعات نقش حیاتی در تصمیم‌گیری‌ها داشته و اقتصاددانان و تجار با به خدمت گرفتن آن، تلاش می‌کردند ضریب نفوذ خود را افزایش دهند و جامعه بیشتری را به مصرف کالاها و خدمات‌شان مجاب کنند. از منظر اقتصادی، تاثیر اطلاعات با گذشت زمان به حدی افزایش یافت که خود به کالایی برای داد و ستد تبدیل شد؛ کالایی اقتصادی که ارزش آن با مهم‌ترین سرمایه‌های انسانی، برابری می‌کند و سازمان‌های زیادی در تولید، توزیع و اشاعه آن فعال شدند. کالایی که نه تنها با استفاده تمام نمی‌شود، بلکه ارزش آن بیشتر می‌شود. اقتصاد دانش به دلیل ویژگی‌های ذاتی و ماهوی دانش، حوزه‌ای پیچیده و بحث‌انگیز است، و با وجود نگارش منابع مختلف همچنان حوزه‌ای غامض و دشوار می‌نماید.

اقتصاد دانش بر تولید، توزیع و استفاده از اطلاعات و دانش مبتنی است؛ در حقیقت اقتصاد دانش به مطالعه اطلاعات و سرمایه‌گذاری در زمینه‌های تولید، گردآوری، و اشاعه اطلاعات به منظور توسعه اقتصاد می‌پردازد. اقتصاد دانش در عصر حاضر بیانگر آن است که تولید اطلاعات و دانش سهم مهمی از تولید ناخالص ملی کشورهای پیشرفته را به خود اختصاص داده و کشورهای در حال توسعه نیز در تلاشند تا سهم بیشتری از این بازار را به خود اختصاص دهند.

گسترش روزافزون فناوری اطلاعات و ارتباطات در تمام شئون زندگی، اهمیت اطلاعات و فعالیت‌های تولید، گردآوری، سازماندهی و اشاعه اطلاعات را دوچندان کرده است؛ فعالیت‌هایی که قرن‌ها جزو کارکرهای اصلی کتابخانه‌ها و مراکز اطلاعاتی بوده و کتابداران بسته به عصری که در آن می‌زیسته‌اند، مهارت‌های متفاوتی را کسب کرده، به کار برده‌اند.